

> Retouradres Postbus 16191 2500 BD Den Haag

Gedeputeerde Staten van Fryslân
ter behandeling door Uitvoeringsorganisatie FUMO
Afdeling Vergunningverlening en specialistisch advies
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

ILT
Toezicht publieke instellingen
Bedrijven

Groningen
Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Contactpersoon
Meld- en Informatiecentrum
088 489 00 00

Ons kenmerk
611540

Uw kenmerk
2022-FUMO-0064137

Datum 12 september 2022
Betreft Zienswijze REC Harlingen

Geacht College,

Op 3 augustus j.l. ontving de ILT de ontwerpbeschikking op de aanvraag van de Reststoffen Energie Centrale te Harlingen, verder REC Harlingen voor een wijzigingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) met uw zaaknummer 2022-FUMO-0064137.

Naar aanleiding van deze ontwerpbeschikking breng ik een zienswijze in. Deze is gericht op uw voornemen de grenswaarde voor de emissie van zoutzuur te verruimen van 5 naar 8 mg/Nm³ als jaargemiddelde concentratie. Het aangevraagde jaargemiddelde van 8 mg/Nm³ plus meetonzekerheid van 1 mg/Nm³ = 9 mg/Nm³ valt buiten de Bref-range en voldoet daarmee niet aan BBT. Daarnaast is de aangenomen meetonzekerheid van 1 mg/Nm³ in dit jaargemiddelde groter dan de te hanteren werkelijke meetonzekerheid. Tegen de andere aangevraagde wijzigingen maak ik geen bezwaar.

Hieronder werk ik mijn bezwaar verder uit.

Bref Afvalverbranding

REC Harlingen is op grond van haar verbrandingscapaciteit een zogeheten IPPC-inrichting waarop de Bref Afval Afvalverbranding 2019 van toepassing is. Dat betekent dat op het gebied van BBT (Best Beschikbare Technieken) de installatie moet voldoen aan de BAT-conclusies in deze Bref. Wat betreft de zoutzuuremissies gaat het daarbij om de beschreven technieken en prestatie-eisen voor zoutzuuremissies in BAT-27 en BAT-28. De bestrijdingstechniek voor zoutzuur voldoet aan BAT-27. Tot BBT behoort naast de aangewezen techniek ook de gekozen dimensionering en de goede werking van de techniek. De goede werking staat vast als de milieuprestatie binnen de Bref-range valt van 2 – 8 mg/Nm³ zoutzuur als daggemiddelde waarde. Deze concentratierange is Europa-breed gebaseerd op de gerealiseerde (echte) praktijkwaarden bij referentiebedrijven die onder de Bref Afvalverbranding vallen. De vastgelegde BBT-range is van belang om binnen Europa een gelijk speelveld tussen de afzonderlijke afvalverbrandingsinstallaties te waarborgen. De Bref-range vormt daarmee een belangrijk onderdeel van de beschrijving van de Europese BBT waarmee de prestatie wordt vastgelegd. In deze resultaatbeschrijving gaat het dus niet om

metingen in het kader van handhaving waar bij toetsing aan de grenswaarde de meetonzekerheid in het voordeel van het bedrijf zou mogen worden afgetrokken. Als bij REC Harlingen behoudens gemelde storingen op enig moment zoutzuurconcentraties worden gemeten die als daggemiddelde waarde de BREF-bovengrens van 8 mg/Nm³ zoutzuur overschrijden en dus buiten de BBT-range vallen, dan voldoet de installatie niet langer aan BBT. REC Harlingen moet dan ook met het oog op het Europese gelijke speelveld haar rookgasreiniging zodanig sturen dat is geborgd dat de milieuprestatie voor zoutzuur binnen de BBT-range van 2 – 8 mg/Nm³ als daggemiddelde valt.

ILT
Toezicht publieke instellingen
Bedrijven

Datum
8 september 2022

Ons kenmerk
611540

Toetsing BAT-28 Bref Afvalverbranding

1. Het aangevraagde jaargemiddelde van 8 mg/Nm³ plus aangevraagde meetonzekerheid van 1 mg/Nm³ = 9 mg/Nm³ valt buiten de Brefrange en voldoet daarmee niet aan BBT.
2. Ik heb oog voor het belang om de hoeveelheid bicarbonaat te beperken. De koptekst van BAT-28 richt zich naast de bestrijding van gekanaliseerde piekemissies van zoutzuur en andere zure gassen ook op het beperken van reagentia-gebruik en residu. Dit betekent dat de hoeveelheid bicarbonaat is meegewogen in de BBT-range. De BBT-range is daarmee het gekozen optimum in de belangenafweging tussen lagere zoutzuurconcentraties en lager bicarbonaatgebruik. Optimaliseren van de bicarbonaatdosering is toegestaan, maar de milieuprestatie moet wel vallen binnen de Brefrange.

Opmerking Brefrange

Ik merk op dat de BBT prestatie-eis zoals vastgelegd in de Brefrange, wat betreft de slechts mogelijke prestatie aan de bovenkant van de BBT-range vanwege het ontbreken van de meetonzekerheid een meer rigide grens vormt dan de daggemiddelde grenswaarde in de vergunning waar bij toetsing wel een kleine meetonzekerheid mag worden afgetrokken. Zolang de daadwerkelijk gemeten daggemiddelde concentraties zoals aangevraagd beneden de grenswaarde blijven is er echter niets aan de hand.

Opmerking optimalisatie bicarbonaat

In de vernietigde oprichtingsvergunning van 2008 was voor zoutzuur een **daggemiddelde** grenswaarde opgenomen van 5 mg/Nm³. Door wisselende samenstelling van het afval ontstaan echter schommelingen in de concentratie zoutzuur in het afgas. Een opwaartse schommeling naar een hoge daggemiddelde concentratie zoutzuur vergt extra dosering van kostbaar natriumbicarbonaat. Om aan de overdosering door schommelingen tegemoet te komen en op jaarbasis zuiniger om te gaan met bicarbonaat is indertijd in de nieuwe oprichtingsvergunning van 2010 de daggemiddelde grenswaarde van 5 mg/Nm³ vervangen door een **jaargemiddelde** zoutzuuremissie 5 mg/Nm³. De vergunning vermeldt tevens dat hiermee werd voldaan aan de Bref Afvalverbranding (prestatie niet slechter dan 8 mg/Nm³ daggemiddeld) en het toenmalige Besluit verbranden afval (Bva, indertijd 10 mg/Nm³ daggemiddeld). Er is dus al eerder geoptimaliseerd tussen enerzijds terugdringen van de zoutzuuremissie en anderzijds beperken van de inzet van bicarbonaat.

Gezien de schommelingen in de zoutzuurconcentratie is de huidige bestaande verhouding tussen een lage jaargemiddelde grenswaarde en een wat hogere daggemiddelde grenswaarde gericht op de pieken inhoudelijk logisch. De logica vanwege de schommelingen is echter zoek nu het aangevraagde verruimde

jaargemiddelde grenswaarde getalsmatig hetzelfde is als de maximale dagwaarde respectievelijk halfuurswaarde in het Activiteitenbesluit.

ILT
Toezicht publieke instellingen
Bedrijven

Datum
8 september 2022

Ons kenmerk
611540

Meetonzekerheid

Het tweede deel van mijn bezwaar richt zich tegen de grootte van de aangevraagde meetonzekerheid van 1 mg/nm³. De berekende meetonzekerheid in een jaargemiddelde concentratie is dankzij de grote aantallen waarnemingen van continue monitoring aanzienlijk kleiner dan 1 mg/Nm³. De Staatssecretaris voor Infrastructuur en Waterstaat heeft in 2017 in beantwoording van Kamervragen van het TK-lid Lacin (SP) geantwoord dat de correctie voor de meetonzekerheid zo klein mogelijk moet zijn. Er moet dus gerekend worden met de werkelijke meetonzekerheid. Die is bij een jaargemiddelde voor zoutzuur kleiner dan 1 mg/Nm³.

Toelichting meetonzekerheid

1. Een jaargemiddelde wordt bij een continue meetmethode zoals in geval van zoutzuur berekend uit een orde van grootte 15.000 á 16.000 halfuursmetingen. Elke individuele halfuurs-waarde kan in werkelijkheid iets hoger of iets lager zijn dan de werkelijke concentratie. In een jaargemiddelde, berekend uit grote aantallen meetwaarden, vallen die twee tegengestelde afwijkingen statistisch gezien tegen elkaar weg. De meetonzekerheid in een berekend jaargemiddelde gaat dan richting verwaarloosbaar. Statistisch gezien mag je de meetonzekerheid van een afzonderlijke meting niet toepassen op een berekend jaargemiddelde.
2. Meet-technisch zijn continue zoutzuurmetingen volgens de aangewezen methode uitgebreid en op maat gekalibreerd voor de continue meetapparatuur van REC Harlingen. Dat heeft het voordeel dat de vastgestelde calibratielijn de status krijgt van 'geborgde waarheid' en daarmee het uitgangspunt (ijkpunt) vormt voor de gemeten waarden in dit meetsysteem. Daarmee vervalt in de meetonzekerheid het onderdeel systematische afwijkingen (tussen de gemeten concentratie door het meetsysteem en de werkelijke concentratie in de schoorsteen). De resterende meetonzekerheid in het jaargemiddelde omvat dan alleen nog kleine toevallige afwijkingen naar boven of beneden die elkaar bij een jaargemiddelde vrijwel geheel uitmiddelen. De werkelijke berekende meetonzekerheid voor het 95%-betrouwbaarheidsinterval dat in de Ontwerpbeschikking in paragraaf 2.2 onder Nieuwe situatie wordt genoemd is bij toepassing van de vuistregel substantieel kleiner dan 1 mg/Nm³ zoals in de ontwerpbeschikking genoemd.

Overige punten

Milieuzorgsysteem

Zoals elk IPPC-bedrijf moet REC Harlingen op grond van BAT-1 beschikken over een gecertificeerd milieuzorgsysteem. Een milieuzorgsysteem is gericht op de proactieve continue verbetering van de milieuprestatie door REC Harlingen. De aangevraagde verruiming van de huidige jaargemiddelde zoutzuuremissie met 60% die in combinatie met de aangevraagde meetonzekerheid zelfs de bovenkant van de Brefrange in BAT-28 overschrijdt wekt bij mij niet de indruk van de beoogde continue verbetering van de milieuprestatie. Met name omdat de

bestaande vergunde zoutzuuremissie in beginsel in de Brefrange past en de aangevraagde verruiming niet.

Daarnaast wekt ook het jarenlang bewust sturen op overschrijden van de grenswaarde van zoutzuur tot een niveau dat bij toezicht dankzij de grote meetonzekerheid nog net niet tot straf leidt ook geen beeld van pro-actieve milieuzorg. Daarmee komt het vooral aan op een adequate vergunning om het milieu te beschermen.

Schone Lucht Akkoord

Elke provincie heeft op bestuurlijk niveau het Schone Lucht Akkoord ondertekend. Daarbij streeft elk bevoegd gezag actief naar het verbeteren van de luchtkwaliteit in het eigen gebied, met name via vergunningverlening en toezicht. Het vergunnen van de aangevraagde forse verruiming van de jaargemiddelde grenswaarde voor zoutzuur strookt naar mijn mening niet met het bestuurlijk streven naar schonere lucht in het Schone Lucht Akkoord. Nog minder nu door de aangevraagde legalisering van het toegenomen afgasdebiet een hogere zoutzuurconcentratie zwaarder aantikt. Overigens maakt ILT geen bezwaar tegen het toegenomen afgasdebiet omdat de verwerkingscapaciteit van een installatie buiten de BBT-toetsing valt.

Op grond van bovenstaande argumenten adviseert ILT de aangevraagde verruiming van de grenswaarde voor de jaargemiddelde zoutzuuremissie niet te vergunnen.

DE INSPECTEUR-GENERAAL LEEFOMGEVING EN TRANSPORT,
namens deze,
DE INSPECTEUR ILT/TEAM BEDRIJVEN,

ILT
Toezicht publieke instellingen
Bedrijven

Datum
8 september 2022

Ons kenmerk
611540